

บทที่ 5

การอภิปรายผลการวิจัย

บทนี้จะนำเสนอสาระสำคัญของผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ ในการส่งเสริมงานด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

1.2 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดนครราชสีมา

1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิกับคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

2. สมมติฐาน

การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน บทบาทของครู บทบาทของผู้แทนผู้ปกครอง บทบาทของผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบทบาทของผู้ทรงคุณวุฒิในการส่งเสริมงานด้านวิชาการของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงเรียน 182 คน ครูหัวหน้าวิชาการ 182 คน ผู้แทนผู้ปกครอง 182 คน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 182 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ 182 คน รวมจำนวน 910 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 4 ตอน และได้นำไปหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยหาความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.2.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทในการส่งเสริมงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีค่าความเชื่อมั่น 0.9342

3.2.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทในการส่งเสริมงานวิชาการของครูหัวหน้าวิชาการ มีค่าความเชื่อมั่น 0.9181

3.2.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทในการส่งเสริมงานวิชาการของผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าความเชื่อมั่น 0.9333

3.2.4 ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.9638

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อขอความช่วยเหลือจากผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ในการขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามจากหัวหน้าการ การประถมศึกษาอำเภอ

4.2 นำหนังสือแนะนำตัวเองจาก ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ไปถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอด้วยตนเอง เพื่อขอความร่วมมือในการแจกและเก็บแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในอำเภอต่าง ๆ โดยผู้บริหารโรงเรียนจะรับแบบสอบถามไปแจกครูหัวหน้าวิชาการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ และรวบรวมส่งคืนได้ที่หัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอ

4.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบแล้วด้วยตนเองจากหัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการหาค่าทางสถิติ โดยประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ซึ่งใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Sciences for Windows) ดังนี้

5.1 วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน บทบาทของครูหัวหน้าวิชาการ บทบาทของผู้แทนผู้ปกครอง บทบาทของผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 วิเคราะห์คุณภาพของงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหาร ครูหัวหน้าวิชาการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิกับคุณภาพวิชาการโรงเรียน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Correlation Coefficients)

6. ผลการวิจัย มีสาระสำคัญสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

6.1 การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

6.1.1 การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนมากปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง บทบาทที่ปฏิบัติมาก ได้แก่ การจัดหาบุคลากรตรงตามหน้าที่ การดำเนินการด้านวัดผลและประเมินผล และการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

6.1.2 การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของครูหัวหน้าวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนมากมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีการปฏิบัติมากคือ บทบาทด้านความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ บทบาทด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน บทบาทด้านร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน และบทบาทด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ตามลำดับ

6.1.3 การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนผู้ปกครอง พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับความช่วยเหลือจากโรงเรียน และร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนข้ออื่นๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ร่วมกำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (2.66)

6.1.4 การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยที่บทบาทร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด (3.48) ส่วนบทบาทร่วมจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (2.72)

6.1.5 การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับขอความช่วยเหลือจากโรงเรียน ส่วนข้ออื่นๆ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางโดยที่ร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (2.87)

ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน บทบาทที่ปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ การจัดหาบุคลากรตรงตามหน้าที่ การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของครูหัวหน้า

วิชาการบทบาทที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ บทบาทด้านความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนผู้ปกครองและผู้ทรงคุณวุฒิ บทบาทที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับความช่วยเหลือจากโรงเรียน การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บทบาทที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ บทบาทร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.2 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้าวิชาการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า โดยภาพรวมมีคุณภาพวิชาการปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน พบว่า ส่วนมากมีคุณภาพวิชาการปานกลาง ยกเว้น มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ซึ่งมีคุณภาพวิชาการมาก และมาตรฐานอื่นที่มีคุณภาพวิชาการปานกลาง มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (3.20)

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้าวิชาการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า มาตรฐานที่ 1 และมาตรฐานที่ 9 มีคุณภาพวิชาการมาก ส่วนมาตรฐานที่ 4 มีคุณภาพวิชาการปานกลาง

6.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้าวิชาการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิกับคุณภาพวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส ดังนี้

6.3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับคุณภาพวิชาการพบว่า โดยภาพรวมมีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า บทบาทด้านการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน บทบาทด้านการจัดการเรียนการสอน บทบาทด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และบทบาทด้านการดำเนินการด้านวัดผลและประเมินผล มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับคุณภาพวิชาการ ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนด้านอื่นๆ มีความสัมพันธ์ปานกลาง โดยบทบาทด้านการบริหารงานวิชาการให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด (0.575)

6.3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของครูหัวหน้าวิชาการกับคุณภาพวิชาการพบว่า โดยภาพรวมมีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า บทบาทด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา บทบาทด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน บทบาทด้านพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง บทบาทด้านปฏิบัติคนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน บทบาทด้านร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน มีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับคุณภาพวิชาการ ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของครูหัวหน้าวิชาการด้านอื่นๆ อยู่ในระดับความสัมพันธ์ปานกลางกับคุณภาพวิชาการ โดยที่บทบาทด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ มีความสัมพันธ์ต่ำที่สุด(0.504)

6.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนผู้ปกครองกับคุณภาพวิชาการ พบว่า โดยภาพรวมมีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับคุณภาพวิชาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับความสัมพันธ์ปานกลางกับคุณภาพวิชาการทุกข้อ โดยที่บทบาทด้านให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา เมื่อได้รับขอความช่วยเหลือจากโรงเรียน มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด(0.433)

6.3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคุณภาพวิชาการพบว่า โดยภาพรวมมีระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับคุณภาพวิชาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับความสัมพันธ์ปานกลางกับคุณภาพวิชาการทุกข้อ โดยที่บทบาทด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับความศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด(0.400)

6.3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้ทรงคุณวุฒิกับคุณภาพวิชาการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีระดับความสัมพันธ์ปานกลางกับคุณภาพวิชาการทุกข้อ โดยที่บทบาทด้านร่วมส่งเสริมให้มีพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนา มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด(0.358)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูหัวหน้าวิชาการ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิกับคุณภาพวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ($r = 0.786$) การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของครูหัวหน้าวิชาการ($r = 0.799$) การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนผู้ปกครอง($r = 0.670$) การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น($r = 0.641$) การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้ทรงคุณวุฒิ($r = 0.650$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย นำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิ ในการส่งเสริมงานด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

1.1 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า บทบาทในด้านการจัดหาบุคลากรตรงตามหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด บทบาทด้านการดำเนินการด้านวัดผลและประเมินผล และบทบาทด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับการปฏิบัติมากตามลำดับ ส่วนด้านอื่นๆอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดนครราชสีมาเห็นความสำคัญในการจัดหาบุคลากรให้ตรงตามหน้าที่ซึ่งความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ในการเข้าไปทำหน้าที่เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพมีการวัดผลและประเมินผลตลอดจนการจัดการเรียนการสอนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ คงสำนวน (2534: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

1.2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของครูหัวหน้าวิชาการ พบว่า บทบาทด้านความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด บทบาทด้านการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน บทบาทด้านร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน และบทบาทด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา อยู่ในระดับการปฏิบัติมากตามลำดับ ส่วนด้านอื่นๆอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ สามารถอธิบายได้ว่า ครูหัวหน้าวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดนครราชสีมามีความต้องการให้ทุกคนเข้ามาร่วมกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาร่วมกันให้ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน เพราะถ้าหากว่าครูปฏิบัติตนแบบอย่างที่ไม่ดีก็จะได้นักเรียนที่ไม่ดีในอนาคตได้ ครูหัวหน้าวิชาการต้องการที่จะให้ชุมชนเข้ามาแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ หุสดี ตรงต่อกร (2540: 9) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนานาชาติในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนานาชาติ จากการศึกษาครั้งนี้มีระบบการบริหารงานวิชาการเป็น 2 ระบบคือ ระบบการ

ศึกษาแบบของประเทศสหรัฐอเมริกา และระบบการศึกษาแบบของประเทศอังกฤษ ซึ่งต่างก็มีความแตกต่างกันในด้านของแนวความคิดทางปรัชญา จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาและวิธีการดำเนินการในระบบบริหารงานวิชาการแต่ละด้าน โรงเรียนนานาชาติที่จัดระบบการศึกษาตามแบบของประเทศสหรัฐอเมริกาจะเน้นพัฒนาการในการเรียนรู้ของผู้เรียน มุ่งเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้มีทักษะในกระบวนการเรียนรู้เป็นอย่างดี และมีความสามารถในการสื่อสารในระดับสูง ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้รู้จักคิดและวิเคราะห์ รู้จักหาเหตุผลอย่างเป็นระบบ เห็นการพัฒนาด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคมอย่างสมดุล ฝึกให้นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความรับผิดชอบและรู้จักการเสียสละต่อสังคมส่วนรวม เห็นในคุณค่าของมนุษย์และวัฒนธรรมของประเทศเจ้าบ้าน ส่วนโรงเรียนนานาชาติที่จัดการศึกษาแบบประเทศอังกฤษจะจัดหลักสูตรการเรียนตามกรอบหลักสูตรแห่งประเทศอังกฤษ ซึ่งจะเน้นการศึกษาด้วยตนเองมากที่สุด

1.3 ผลการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนผู้ปกครอง พบว่า การให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับขอความช่วยเหลือจากโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและการร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับการปฏิบัติมากตามลำดับ ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ผลการวิจัยที่ปรากฏเช่นนี้ สามารถอธิบายได้ว่า ผู้แทนผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษาของจังหวัดนครราชสีมา มีความต้องการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับขอความช่วยเหลือจากโรงเรียน ถ้าหากจะให้โรงเรียนจัดการศึกษา โดยไร้ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามาช่วยเหลือบ้างนั้นความเติบโตของการจัดการศึกษาจะช้ามากไม่ทันกับความก้าวหน้าทางการศึกษาของประเทศอื่น ๆ ทำให้ประเทศไทยพัฒนาการศึกษาที่ล่าช้า ดังนั้นผู้แทนผู้ปกครองจึงเห็น สมควรที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.4 ผลการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยบทบาทร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ปรากฏเช่นนี้ สามารถอธิบายได้ว่า ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความต้องการให้เด็กทุกคนในพื้นที่เขตบริการ ได้รับการศึกษา

1.5 ผลการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ระดับมาก 2 ข้อ คือ ร่วมส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาในขั้นพื้นฐาน และการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับขอความช่วยเหลือจากโรงเรียนตามลำดับ ที่ปรากฏเช่นนี้ สามารถอธิบายได้ว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความต้องการส่งเสริมสนับสนุนเด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตลอดจนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับขอความช่วยเหลือจากโรงเรียน

ผลการวิจัยที่ปรากฏในข้อ 1.3 ข้อ 1.4 และ ข้อ 1.5 สามารถอภิปรายผลรวมเข้ากัน เนื่องจากสามกลุ่มคนดังกล่าวมีการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทเหมือนกัน และผลการวิจัยที่ออกมามีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิจะเน้นตรงที่ร่วมส่งเสริม และสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาในขั้นพื้นฐาน และให้การร่วมมือกับสถานศึกษาเมื่อได้รับขอความช่วยเหลือจากโรงเรียนแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สามกลุ่มคนนั้นต้องการให้นักเรียนในเขตบริการจบแล้วมีอาชีพเพื่อประกอบในการเลี้ยงชีพของตนเอง และครอบครัวอย่างมีความสุขเช่นนี้สอดคล้องกับการวิจัย สุนทร ชอมาหาคี (2534: 3) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง พบว่า คณะกรรมการศึกษาส่วนใหญ่มีบทบาทในด้านการประชาสัมพันธ์ โรงเรียน มีส่วนร่วมในการประชุมผู้ปกครองนักเรียน ประสานงานให้มีการเผยแพร่ข่าวสารในที่ชุมชน และขอความร่วมมือให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมโรงเรียน โดยร่วมกิจกรรมของโรงเรียนด้านการให้บริการแก่ชุมชน มีส่วนร่วมเสนอแนะประสานงานงานให้โรงเรียนร่วมกับหน่วยงานอื่น ให้บริการความรู้แก่ประชาชนที่โรงเรียน และแสวงหาความช่วยเหลือจากชุมชนนำมาปรับปรุงอาคารสถานที่ให้บริการชุมชนและมีการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ครู คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่เสมอ จะเห็นได้ว่าทุกปีการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ตลอดจนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ได้จัดให้มีการประชุมสัมมนาผู้บริหาร ครู และ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่เสมอ เพื่อประกาศและอธิบายให้เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และแนวทางในการจัดการศึกษา พัฒนาความรู้ ความคิด และนวัตกรรมใหม่ๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียน

2 เพื่อศึกษาระดับคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้แทนผู้ปกครองผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า การปฏิบัติด้านผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและมาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต อยู่ในระดับคุณภาพมาก ตามลำดับ ส่วนมาตรฐานอื่นๆ อยู่ในระดับคุณภาพปานกลาง ผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ เล็งเห็นความสำคัญให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และ

ค่านิยมที่พึงประสงค์ทำให้การจัดการศึกษาในจังหวัดนครราชสีมาความรู้ควบคู่คุณธรรมและ จริยธรรมตลอดจนให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น เพราะเป็นผู้ปกครอง นักเรียนมีอาชีพเกษตรกรรมเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บูธ (Booth, 1985 :596) ได้ทำการศึกษาการประเมินค่าทางศีลธรรม จรรยาของการบูรณาการของ หลักสูตรในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะบ่งชี้หรืออธิบายกระบวนการพัฒนา หลักสูตรขั้นพื้นฐาน ตลอดจนการออกแบบของการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลที่มี การพิจารณาผลย้อนกลับ โดยผู้บริหารโรงเรียนและคณะทำงานในโรงเรียนประถมศึกษาในเมือง วารารอง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูอาจารย์ 36 คนและนักเรียน 730คน ผลการศึกษาพบว่า การ เปลี่ยนแปลงที่ปรากฏได้ชัดเจนโดยคณะทำงานของผู้บริหารโรงเรียนที่จัดการกับครูอาจารย์ เป็น การจัดการที่มีการควบคุมเข้มแข็ง และการริเริ่มอย่างมีพลังในขณะเดียวกันที่ครูอาจารย์ยินยอมให้ ข้อตกลงและทิศทางที่จะเปลี่ยนแปลงตลอดจนช่วยงานที่ไม่เป็นทางการ

3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหาร ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิกับคุณภาพงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาใน จังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียน ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ทรงคุณวุฒิกับคุณภาพ งานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมทุกบทบาทอยู่ใน ระดับความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาท ของครูหัวหน้าวิชาการกับคุณภาพงานวิชาการ มีค่าความสัมพันธ์สูงที่สุด ที่ปรากฏเช่นนี้สามารถ อธิบายได้ว่า ครูหัวหน้าวิชาการเล็งเห็นความสำคัญของคุณภาพวิชาการมากขึ้น สาเหตุเพราะว่าผู้ ปกครองนักเรียนให้ความสำคัญในการศึกษาของนักเรียนภายในจังหวัดนครราชสีมาเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับนักเรียนมีการศึกษาเมื่อเรียนจบแล้วสามารถไปประกอบอาชีพเป็นของตนเองได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตรา กาญจนวิบูลย์ (2539: 1) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหา การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด กาญจนบุรี พบว่า งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้คือ ผู้บริหารและครูไม่ศึกษาและ ทำความเข้าใจหลักสูตรให้ชัดเจน สาเหตุเนื่องจากบุคลากรมีงานที่ต้องปฏิบัติมาทั้งงานสอนและ งานอื่นที่ได้รับมอบหมายแนวทางแก้ไข คือ หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดครูให้ครบตามเกณฑ์

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคือ สำนักงานการประถมศึกษา

จังหวัดนครราชสีมา และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ ควรหาแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเฉพาะ โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำ ให้สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น ควรมีการกำกับ ติดตามและให้คำปรึกษา แนะนำเพื่อปรับปรุงจิตสำนึกร่วมกันให้ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิมีความสนใจที่จะพัฒนาและส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียนให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติที่พัฒนาโดย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติมีทั้งหมด 27 มาตรฐาน 91 ตัวบ่งชี้ เพราะงานวิชาการเป็นงานหลักที่เป็นภารกิจของโรงเรียนทุกโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการเป็นอันดับแรก

1.2 จากผลการวิจัย โรงเรียนควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการแก่บุคลากรในโรงเรียน และคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ส่งเสริมให้บุคลากรดังกล่าวนำเทคนิควิธีการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนอย่างจริงจัง มีการประเมินผลคิดตามผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อบุคลากรดังกล่าวทุกคนในโรงเรียนจะได้ปฏิบัติงานวิชาการไปในทิศทางเดียวกัน

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนด้านการจัดสื่อการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมในงานวิชาการของโรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรเร่งรัดพัฒนา ส่งเสริมนำวัสดุท้องถิ่นที่เหลื่อมมาใช้ในการผลิตสื่อและจัดระบบการเก็บรักษาและบริการการใช้สื่อในการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ควรที่จะกำกับ ติดตาม ประเมินผลหลังจากการใช้สื่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

1.4 จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานหน้าที่ตามบทบาทของครูหัวหน้าวิชาการด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ที่ส่งเสริมในงานวิชาการของโรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมาอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ครูหัวหน้าวิชาการควรเร่งรัดพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ ให้มีการประเมินผลหลังจากการใช้สื่อตรงตามจุดประสงค์ของการใช้อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

1.5 จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานหน้าที่ตามบทบาทของผู้แทนผู้ปกครอง

ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิในส่วนของกรมการศึกษาระดับพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดนโยบายและจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน มีการร่วมจัดทำสารพัดสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง ดังนั้น สามกลุ่มคนส่วนหลังมาเป็นคณะกรรมการให้มีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อจะได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และควรมีการแจ้งข้อมูลทางด้านการศึกษาให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้ทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองที่ถูกต้อง เพื่อที่จะได้ร่วมกันพัฒนาการศึกษาในโรงเรียนที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดตัวแปรอิสระที่ครอบคลุมการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิที่ส่งผลต่อคุณภาพงานวิชาการไว้แล้ว แต่ยังมีตัวแปรภายนอกอื่นๆ ที่ยังไม่ได้ทำการศึกษาอีกมาก เช่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ค่านิยมของผู้ปกครอง ศาสนา ขนบธรรมเนียมวัฒนธรรม จึงควรนำมาร่วมศึกษาการวิจัยด้วย

2.2 ควรมีการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะได้อีกข้อมูลและรายละเอียดมากขึ้น ส่วนในด้านการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริหาร ควรใช้วิธีเฝ้าสังเกตพฤติกรรมมากกว่าการใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว ซึ่งอาจทำให้ค้นพบพฤติกรรมใหม่ๆ ที่แตกต่างเพิ่มขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ทรงคุณวุฒิที่ส่งเสริมคุณภาพงานด้านวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดนราธิวาส